

27. Quæstio 3. An cum præcepto mortis stet in Christo libertas? De quò, *dist. 12. q. 2.*
28. Quæstio 4. An primus homo fuerit immortalis in statu innocentie? De quò, *tom. 2. dist. 19. q. 2.*
29. Quæstio 5. An in statu innocentie potuit Adamus prius venialiter, quàm mortaliter peccare? De quò, *tom. 2. dist. 21. q. 1.*
30. Quæstio 6. An potuit Deus producere naturam rationalem impeccabilem per naturam? De quò, *tom. 1. dist. 44. q. 5.*
31. Quæstio 7. An Christus Dominus ab instanti conceptionis habuerit gratiam infinitam? De quò, *hic dist. 13. q. 4.*
32. Quæstio 8. An humanitas Christi Domini sit proximè, & formaliter impeccabilis vi unionis hypostaticæ? De quò, *hic dist. 12. q. 1.*
33. Quæstio 9. An impeccabilitas Christi Domini desumatur proximè à gratiâ, aut à visione beatâ? De quò, *hic dist. 12. q. 1.*
34. Quæstio 10. An humanitas Christi Domini sit impeccabilis à mantenentiâ Dei? De quò, *hic dist. 12. q. 1.*
35. Quæstio 11. An humanitas Christi Domini potuit peccare adhuc suppositâ unione ad Verbum? De quò, *hic dist. 12. q. 1.*
36. Quæstio 12. An, & quomodò humanitas Christi Domini habuerit impassibilitatis dotem? De quò, *tom. 5. p. 2. dist. 44. q. 3.*
37. Quæstio 13. Quid sit dos subtilitatis, & an fuerit in humanitate Christi Domini? De quò, *tom. 5. p. 2. dist. 44. q. 6.*
38. Quæstio 14. An corpus Christi Domini fuerit in via agilitatis, claritatisque dotibus præditum? De quò, *tom. 5. p. 2. dist. 44. q. 4. & 5.*
39. Quæstio 15. An si Christus Dominus non fuisset morte violentâ præventus, utrùm fuerit mortuus morbo, vel senio? De quò, *tom. 2. dist. 19. q. 2.*
40. Et omnes quæstiones antecedentis distinctionis possunt hæc in discussionem adduci.

DE POTENTIIS, ET OPERATIONIBUS
naturæ humanæ in Christo Domino.

DISTINCTIONIS DECIMÆ-SEPTIMÆ SYNOPSIS.

*Exorasse Patrem semper nè credito Christum,
Quandò nec horroris transfuit iste calix.*

Sic incipit: *Post prædicta.*

Sic terminat: *Vasa mortis.*

1. **C**ONNECTITUR hæc distinctio cum superiori. In illâ egit Magister, de Christi Domini patiendi ac moriendi necessitate; sed in præsentî determinat de ipsius Christi Domini patientis voluntate: ergo congruentissimam mutuò connexionem in litterâ texere videntur.
2. Consequentia probatur: Prius est Christi Domini necessitatem patiendi ac moriendi debito expendere sensu, quàm ipsius patientis operationes, quæ ad suam conferunt voluntatem, referre; eò quòd necessitatem in Christo Domino præsupponant moriendi; sed Magister in superiori distinctione de Christi Domini necessitate moriendi atque patiendi nudo capite disservit: ergo dum de ipsius patientis passionibus ad voluntatem conferentibus impresentiarum disputat, à connexionis scopo non declinat.
3. Dividitur præsens distinctio in tres præcipuas partes. In quarum primâ declarat Magister, quòd Christus Dominus, in quantum homo, aliquid petiit à Patre, quòd tamen non impetravit ab eo. In secundâ verò profundè statuit, Christum Dominum secundum unam voluntatem voluisse pati, secundum aliam verò noluisse. In tertiâ autem, & ultimâ ostendit parte, de Patris potestate Christum Dominum non ambigisse, etsi ad hæsitantis modum se hominibus exhibuisse.

4. PRO PRIMÆ igitur partis assiduo assequendo captu, primum proponitur thema: *Etsi plura Christus Dominus orando à suo Patre peti-*

petierit, non tamen omnia obtinuit ab eo. Quod solum intendit probare Magister cuiusdam quæstioni ingeniosâ solutione ab ipso traditâ in litterâ.

5. Sub his ergo verbis ambigit Magister in litterâ: *An Christus Dominus aliquid voluerit, petierit, vel oraverit, quod factum, obtentumque ab eo non fuerit?* Et pro affirmante parte sic in textûs litterâ arguit: Secundum sacrum Matthæi cap. 26. oraculum, Christus Dominus exoptabat à se transferri passionis calicem, iuxta illud: *Pater, si possibile est, transeat à me calix iste. Verumtamen non quod ego volo, sed quod tu vis;* sed hoc factum non fuit: ergo etsi plura Christus Dominus orando à suo Patre petierit, non tamen omnia ab eo impetrasse dicitur; atque adeo voluntatem suam à Patris voluntate discrepare videtur.

6. Verum, ut Magister huic per difficili operosoque dubio exactam orthodoxamque solutionem adhibeat, aliqua observatione digna subiungit Primò, Christum Dominum duplici voluntate abundasse, divina quippè, & humanâ, secundum geminam naturam, creatam scilicet, & increatam, quibus fuit decoratus.

7. Secundò observat in litterâ, Christum Dominum, secundum voluntatem humanam, & habuisse affectum rationis, & sensualitatis affectum: Et licet alius sit affectus animæ secundum rationem, & secundum sensualitatem alius, uterque tamen nomen voluntatis humanæ fortitur. Unde, attentâ voluntate divinâ, & rationis affectu, pati, & mori volebat; at sensualitatis affectu alio meditato, nec mori, nec pati volebat, imò mortem, & passionem refugiebat.

8. Tertio deducit Magister, nullam carnis ad spiritum in Christo Domino rebellionem fuisse, eò quod talis duntaxat vigeat in his, quibus in carnis concupiscentia remoratur, quæ in Christo Domino non extitit; etsi in eo fuerit sensualitatis affectus, ut inde humanæ naturæ veritas comprobaretur.

9. Hoc etenim duplici M. P. Augustini firmat testimonio Magister. Primò ex lib. 19. de Civit. Dei, cap. 4. dicente: *Sed concupiscere dicitur, cum anima carnali concupiscentiâ spiritui reluctatur, habens carnalem delectationem de carne, & à carne adversus delectationem, quam spiritus habet. Talis ergo rixa, talisque concertatio in animâ Christi nullatenus esse potuit, quia carnalis concupiscentia ibi esse nequivit.* Ergo cum nulla in Christi Domini animâ potuerit esse carnalis concupiscentia; nec rebellio ulla carnis ad spiritum potuit ei inesse.

10. Secundò Augustinus ipse tract. 123. in Ioan. exponens dictum illud Christi Domini ad Petrum: *Cum senueris, extendes manus tuas,* &

alius

alius præcinget te, &c. ait: *Petrus ad illam molestiam nolens est ductus, nolens ad eam venit, sed volens eam vicit, & reliquit affectum infirmitatis, quo nemo vult mori, qui adeo est naturalis, ut cum Petro nec senectus abstulerit.* Ergo etsi Christus Dominus secundum voluntatem divinam, affectumque rationis pati ac mori voluerit; nihilominus secundum sensualitatis affectum, nec mori, nec pati volebat, imò potius mortem, & passionem refugiebat.

11. Tandem his absolvit primam distinctionis partem verbis Magister, quod sicut in membris Christi Domini, sive in nobis, geminus naturæ humanæ adest affectus, scilicet, mentis, quo mori, & pati volumus; & sensualitatis, quo pati & mori recusamus; ita in Christi Domini humanitate duplex eluxit affectus, rationis unus, quo mori, & pati volebat; & sensualitatis alius, quo pati, & mori recusabat.

12. Quod sic venuste expendit Augustinus in litterâ, Epist. 120. *Paulus mentis affectu cupit dissolvi, & esse cum Christo; sensu autem carnis refugit, & recusat. Hoc habet humanus affectus, quoniam qui diligit vitam, odit mortem: ergo cum Christus Dominus, secundum sensum carnis, sive sensualitatis affectum, pati, & mori noluerit, absque ullâ cunctatione colligitur, quod iuxta hunc affectum, non obtinuit à Patre, quod ab eo petiit.*

13. Sed oppones: Plerique seipso occidunt, ut passim in desperatis contingit, qui mortem exoptare videntur: ergo verba illa Augustini, quod secundum infirmitatis affectum nemo vult mori, non valent suffragari asserto; atque adeo eius præcipuum fundamentum uti ruinosum collabitur.

14. Respondetur ex Magistri doctrinâ negando consequentiam. Quia cum geminus sit affectus in homine, naturalis quippè, & deliberativus; affectu naturali nemo vult mori, nec mortem suam exoptat, imò toto conamine eam recusat; at affectu deliberativo valet quis appetere mortem, & vitam refugere ob quoddam ab eo emolumentum apprehensum. Unde, cum Augustinus non de deliberativo, sed naturali affectu loquatur in litterâ, nec Magistri asserto refragatur, nec eius firmum stabileque fulcimentum procumbit. Et hæc de primâ distinctionis parte sufficiant.

15. PRO SECUNDÆ verò distinctionis partis solerti investigatione, secundum ponitur thema: *In Christo Domino duplex eluxit voluntas, quarum una mori, & pati voluit; alia verò pati, & mori noluit.* Quod licet ex appositis in primâ huius distinctionis parte satis probatum

ma-

maneat, nihilominus nonnullis Patrum autoritatibus tentat in litterâ illustrare Magister; & hæreticus quosdam unam in Christo Domino adstruentes voluntatem penitus effocare.

16. Primò suadet Magister intentum autoritate Venerabilis Bedæ lib. 4. in Marcum, cap. 14. dicente: *Orat transire calicem, quia homo erat, dicens: Pater, transeat à me calix iste. Ecce habet voluntatem expressam. Vide iam rectum cor: Sed non quod ego volo, sed quod tu vis:* ergo quia affectu uno voluit, Christus Dominus, ut passionis calix transiret ab eo; & alio, ut transiret, noluit affectu.

17. Secundò, eodem ex Bedâ in cap. 14. Matthæi sic scribente: *Non veni facere voluntatem meam, quam, scilicet temporaliter sumpsi ex Virgine, sed voluntatem eius, qui misit me, quam, scilicet æternam habui cum Patre:* ergo quia in Christo Domino duæ fuerunt voluntates, secundum quas, pati, & mori voluit, & noluit.

18. Tertio, Doctorum Maximus Hieronymus illustrans illud Marci cap. 14. *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma, &c.* geminam in Christo Domino voluntatem construit, aitque: *Hoc contra Eutyrianos, qui dicunt, in Christo unam tantum voluntatem esse.* Ergo expressè ostendit Hieronymus voluntatem humanam Christi Domini, quæ propter infirmitatem carnis recusat passionem; & simul divinam, quæ prompta est dispensationem perficere.

19. Quarto, Augustinus non ab re hic in Matthæum cap. 26. asserit: *Christus in passione duas expressit voluntates in se secundum duas naturas. An enim: Pater, si fieri potest, transeat à me calix iste. Ecce habet hominis voluntatem, quam ad divinam continuò dirigens, ait: Verumtamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis:* ergo attentâ hæc duplici Christi Domini voluntate, secundum unam noluit, & secundum aliam mori, & pati voluit.

20. Quintò, Divus Ambrosius lib. 2. de fide, cap. 3. profusum de hac re confecit tractatum: His tamen verbis eum absolutum donavit: *Una ergo voluntas est Patris & Filii. Sed alia est voluntas hominis, alia Dei, ut scias vitam in voluntate esse hominis, passionem autem Christi in voluntate divinâ, ut pateretur pro nobis.* Ergo si alia est in Christo Domino hominis voluntas, & alia Dei, ut sciamus vitam esse in voluntate hominis, & passionem Christi in voluntate divinâ, non solum duplex in eo resplenduit voluntas, verum secundum eas diversa voluit.

21. Sextò: Ideò Macharius, in clytæ Antiochenæ Ecclesiæ Archiepiscopus, in Constantinopolitanâ Synodo uno ore omnium Patrum

fuit

fuit damnatus, quia duas in Christo Domino voluntates diffiteri videbatur: ergo quia geminam in eo voluntatem, iuxta fidem Catholicam, Concilia, & Patres, fateri debemus unam, quâ voluit mori, & aliam, quâ mori recusavit.

22. Posthac subdit iterum Magister in litterâ, quòd Christus Dominus ex affectu humano sensualitatis illud voluit, & petiit, quod non obtinuit: Nec ideò petiit, ut impetraret, quia sciebat Deum non esse facturum illud; nec illud fieri volebat affectu rationis, vel voluntate divinâ. Ex quibus verbis subsequens excitat dubium.

23. Hic ergò vario sic fluctuat æstu Magister: Si enim Christus Dominus clarissimè agnoscebat, Deum Patrem hoc non esse facturum, translationem quippè calicis à seipso, ad quid petiit, oravitque Patrem suum, dicens: Pater, si possibile est, transeat à me calix iste? Et respondet Magister, non in casum Christum Dominum orasse; oravit igitur, ut suis membris, imminente perturbatione, clamandi ad Dominum, & subiiciendi voluntatem suam divini voluntati, exemplum præberet. Et hæc de secundâ distinctionis parte sufficiant.

24. PRO TERTIÆ autem, & ultimâ distinctionis partis indagine, tertium statuitur thema: *Christus Dominus passionis suæ tempore, de Patris potestate non dubitavit, sed ad hesitantis modum se gessit.* Quod solitariè deducit Magister quibusdam ex verbis Divi Ambrosii quoddam in litterâ textus ingerentibus dubium.

25. Hæc sunt ad longum Ambrosii verba lib. 2. de fide, cap. 3. quibus reverâ operosum perficitur dubium: *De quo dubitat, de se, an de Patre? De eo utique, cui dixit: Transfer, dubitat hominis affectu. Nam Deus non de Patre dubitat, nec de morte formidat. Propheta etiam non dubitat, qui nihil Deo esse impossibile asserit. Omnia quæcumque voluit fecit. Num infra homines constituas Deum? Propheta non dubitat, & Filium dubitare tu credis? Ut homo ergò dubitat, ut homo locutus est.* Hactenus Ambrosius.

26. His ad litteram inspectis Ambrosii verbis, suboritur dubium: *An Christus Dominus, secundum humanam naturam, de Patris potentia dubitaverit?* Patrem affirmantem videtur hic insinuasse Ambrosium, cum ex ipsius verbis hunc deducat discursum Magister: ergo videtur, quòd Christus Dominus, non in quantum Deus est, vel Dei Filius, sed in quantum homo, de Patris potentia humano dubitaverit affectu.

27. Cæterum respondet dubitationi pro Divo Ambrosio Magister: *Quòd Christus Dominus nec in quantum Deus est, nec ut Dei*

To III.

S

Fis

Filius, nec etiam in quantum homo, de Patris potestate, aut potentia humano dubitavit affectu. Sed ea ratione fuisse ab Ambrosio prolatum, non quia ipse dubitaverit, sed quia modum, aut formam dubitantis gessit, & hominibus dubitare videbatur. Ergo non incongrue hac dubii solutione nostrum prævinitur assertum.

28. Tandem, alia Magister difficilia captu suggerit Hilarii verba pro distinctionis coronide, quibus sentire videtur, Christum Dominum non sibi timuisse, nec pro se petiisse, aut orasse, sed pro suis discipulis, quos prævisebat tentandos fore per passionis calicem, macchandisque morti: ergo cum hoc revera obtinuerit Christus, eod quod discipuli absque favore mortis fremitu eam obierint, non illepide deducitur, quod omnia, quae a Patre suo orando petiit, obtinuit; atque adeo fundamentum primae huius distinctionis partis radicatus procumbit.

29. Respondetur, Magistrum hinc Hilarii verba non exposuisse, sed diligenti pioque Lectorum indagini eorum adscripsisse examen. En modò in littera cordatum Magistri iudicium: *Intende Lecto rhis verbis pia diligentia, ne sint tibi vasa mortis.* Unde, si illius verba, ut in instantia sonare videntur, accipienda sint, haud dubie cæteris Ecclesiae Patribus contrariam doctrinam referunt: Quamobrem in alio veniunt expendenda à Doctoribus sensu, ut una mens, unusque labor omnium sit Patrum.

30. Sed dices pro exactius Hilarii emedullanda mente: Christus Dominus sic per Matthæum cap. 26. affatur: *Transseat à me calix iste:* ergo si petiit calicem transire à se, revera pro se oravit. Insuper. Quemadmodum Christus Dominus volebat, sic petebat; sed clarè agnoscebat se aliquid velle, quod eius non vellet Pater, ut ipse per Marcum cap. 14. ita insinuarè videtur: *Non sicut ego volo, sed sicut tu:* ergo si Christus Dominus aliquà suà voluntate passionis calicem recusabat, benè consequitur, quod dum petiit calicem transire à se, pro se oraverit: ergo Hilarii verba in textus littera adducta procul extant à veritate.

31. Respondetur ex Magistri doctrinà, nos non intendere litteralem verborum Hilarii promovere sensum, nè sint verba eius vasa mortis, ut animadvertit Magister in littera. Dicimus tamen, quod orare, bifariam usurpari posse: Vel secundum formam orationis; vel secundum intentionem orantis. Si enim ad formam orationis attendimus, Christus pro se oravit, idest, non pro affectu rationis, sed pro sua sensualitatis voluntate: Si verò ad intentionem orantis adverti-

mus,

mus, Christus non pro se, sed potius pro membris suis oravit. Unde, difficilia Hilarii verba non ad formam orationis, sed ad intentionem orantis sunt referenda. Et hæc de tertia, & ultimâ distinctionis parte satis superque sint dicta.

QUÆSTIONES.

32. QUÆSTIO 1. An in Christo Domino sint duæ voluntates? Ex Angelicâ Scholâ D. Thomas 3. p. q. 18. art. 1. & in 3. dist. 17. q. 1. art. 3. Ioan. à S. Thomâ tom. 3. disp. 16. q. 18. art. 1. Camerarius tom. 3. q. 18. art. 1. Nicolai in 3. dist. 17. q. 1. art. 1. Cayetan. 3. p. q. 18. art. 1. & seqq.

33. Ex Subtili Scholâ Scotus in 3. dist. 17. q. 1. Poncius tract. 11. disp. 39. q. 2. Boyvin 2. p. cap. 6. q. 2. Delgadillo p. 1. cap. 4. difficult. 2. dub. 1. Felix de Incarn. cap. 10. difficult. 3. Aquila in 3. dist. 17. q. 1. art. 1. Cavellus in Schol. in 3. dist. 17. q. 1.

34. Ex Scholâ Eximia Suarez 3. p. tom. 1. disp. 37. sect. 1. & seqq. Vazquez 3. p. disp. 73. cap. 1. & seqq. Bernal disp. 48. sect. 1. & disp. 49. sect. 1. Ex aliis D. Bonaventura in 3. dist. 17. art. 1. q. 2. Alenf. 3. p. q. 15. memb. 1. art. 1. & 2. Baudun. tract. 1. q. 18. art. 1. Eustach. à S. Paulo p. 2. tract. 1. disp. 11. q. 1. Estius in 3. dist. 17. s. 1. & seqq.

35. Quæstio 2. An inter voluntatem humanam, divinamque Christi Domini, necnon earum operationes aliqua fuerit contrarietas? De quò, hic q. 1.

36. Quæstio 3. An omnis operatio Christi Domini debeat dici theandrica? De quò, hic q. 1.

37. Quæstio 4. An voluntas Christi Domini in omnibus semper impleatur? De quò, tom. 1. dist. 46. q. 3.

38. Quæstio 5. In quo consistat formaliter actus liber? Dei? De quò, tom. 1. dist. 47. q. 1.

39. Quæstio 6. An rectitudo formalis actus voluntatis humanæ Christi Domini desumatur ex conformitate cum voluntate divinâ? De quò, tom. 1. dist. 48. q. 2.

40. Quæstio 7. An, & quomodò Christus Dominus, Beati in patriâ, & purgatorii Animæ nunc orent pro nobis? De quò, tom. 5. p. 2. dist. 45. q. 4.

41. Quæstio 8. An omnis Christi Domini oratio exaudita sit? De quò, tom. 1. dist. 46. q. 3.

42. Quæstio 9. An in Christo Domino fuerit, vel potuerit esse dubitatio de aliquâ re? De quò, hic dist. 13. q. 5.